

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Vejnarů a soudkyň JUDr. Dany Slavíkové a Mgr. Adély Kaftanové ve věci žalobce: **Ing. T. K.**, nar. [redacted] bytem [redacted] zast. JUDr. Marií Vítkovou, advokátkou, se sídlem Pátova 394, 470 01 Česká Lípa, proti žalovanému: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti** se sídlem Vyšehradská 16, 128 10 Praha 2, o zaplacení částky 230.000,- Kč s přísl., k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 21. května 2014 č.j. 20 C 209/2013-41,

t a k t o :

I. Rozsudek soudu I. stupně **s e m ě n í** tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci částku 230.000,- Kč do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů částku 24.704,52 Kč do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Marie Vítkové, advokátky.

O d ů v o d n ě n í

Napadeným rozsudkem soud I. stupně zamítl žalobní návrh na zaplacení částky 230.000,-Kč, již žalobce požadoval podle ust. § 31a zák. č. 82/1998 Sb. jako finanční kompenzaci za nemajetkovou újmu způsobenou mu nepřiměřenou délkou (14 let a 2 měsíce) trestního stíhání pro trestný čin poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 písm. a), odst. 4 tr.

zákona; trestní stíhání bylo zahájeno dne 29.10.1998 a skončilo usnesením Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 4.1.2013 sp.zn. [REDAKCE]. Současně soud I. stupně s odkazem na ust. § 142 odst. 1 o.s.ř. rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, když úspěšnému žalovanému žádné náklady v řízení nevznikly.

Soud I. stupně předně zjistil, že žalobce dne 16.7.2013 u Ministerstva spravedlnosti uplatnil nárok, jenž je předmětem tohoto řízení. Ministerstvo uplatněný nárok odmítlo uspokojit s tím, že žalobcova újma byla odškodněna v rámci samotného trestního stíhání, a to jeho zastavením. Ministerstvo přitom v dopise žalobci uznalo, že v trestním řízení došlo k nesprávnému úřednímu postupu, jenž spočívá v nepřiměřené délce řízení. Dále soud I. stupně učinil tato zjištění : Dne 29.10.1998 bylo žalobci sděleno obvinění podle § 160 odst. 1 trestního řádu pro trestný čin poškozování věřitele podle § 256 odst. 2, 4 trestního zákona, který byl spatřován v jednání, popsaném ve sdělení obvinění. Usnesením Policie ČR [REDAKCE] ze dne 30.11.1999 bylo trestní stíhání žalobce zastaveno podle § 172 odst. 1, písm. b) trestního řádu. Toto usnesení bylo zrušeno usnesením náměstka obvodní státní zástupkyně pro Prahu 7 ze dne 5.1.2000 č.j. [REDAKCE] a vyšetřování bylo uloženo, aby ve věci znovu jednal a rozhodl. Dne 9.2.1999 byl realizován výslech žalobce jako obviněného. Ve dnech 11.8.1999, 25.8.1999 a 2.9.1999 proběhly výslechy svědků Ing. I. [REDAKCE], K. [REDAKCE], S. [REDAKCE], K. [REDAKCE], Ing. P. [REDAKCE], K. [REDAKCE], J. [REDAKCE], K. [REDAKCE], Ing. J. [REDAKCE], L. [REDAKCE], CSc., dále dne 25.8.1999 JUDr. J. [REDAKCE], R. [REDAKCE], 1.8.2000 B. [REDAKCE], B. [REDAKCE], 20.7.2000 Ing. Z. [REDAKCE], B. [REDAKCE]. Dne 15.5.2008 učinila Policie České republiky Obvodnímu státnímu zastupitelství pro Prahu 7 návrh na podání obžaloby na žalobce pro trestný čin poškozování věřitele podle § 256 odst. 2, 4 trestního zákona. Součástí tohoto návrhu se staly navržené důkazy v podobě výslechů svědků, dále výslechu obviněného, znaleckými posudky ohledně cen nemovitostí, ekonomické analýzy, zprávy auditora za rok 1998, kupních smluv, osobních materiálů obviněného. Dne 2.6.2008 byla u Obvodního soudu pro Prahu 7 podána obžaloba Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 7 ze dne 28.5.2008, mimo jiné též na žalobce pro trestný čin poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 písm. a), odst. 4 trestního zákona, který je spatřován v jednání v obžalobě popsaném. Dne 30.10.2008 se ve věci konalo hlavní líčení a další hlavní líčení proběhlo ve dnech 11.12.2008, 29.1.2009, 5.3.2009, 2.4.2009, 14.5.2009, 27.5.2009. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 27.5.2009 sp. zn. [REDAKCE] byl žalobce uznán vinným pro jednání v rozsudku popsaném, kterým spáchal trestní čin poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 písm. a), odst. 4 trestního zákona a byl odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání dvou let a výkon tohoto trestu byl podmíněně odložen na dobu 2 let. Dne 2.12.2009 bylo Obvodnímu soudu pro Prahu 7 doručeno odvolání obžalovaného žalobce proti uvedenému rozsudku. Spis byl pak předložen Městskému soudu v Praze dne 2.3.2010, který usnesením ze dne 25.3.2010 sp. zn. [REDAKCE] napadený rozsudek zrušil v celém rozsahu a věc vrátil státnímu zástupci k došetření. Opatřením ze dne 6.9.2010 Policie České republiky přibrala znalce Ing. Radomíra Voříška k podání znaleckého posudku z oboru ekonomika, odvětví ceny a odhady, specializace oceňování nemovitostí. Dne 25.10.2010 tento znalec vypracoval znalecký posudek, další znalecký posudek byl ve věci vypracován 23.10.2010 Ing. Vítězslavem Rázkem, CSc ohledně hodnoty strojního zařízení, uvedeného v posudku. Opatřením ze dne 14.6.2011 Policie přibrala znalkyni Ing. Stanislavu Brejchovou k podání znaleckého posudku z oboru účetnictví a ekonomika – odvětví účetnictví a tento znalecký posudek byl znalkyní vypracován dne 5.10.2011. Dne 29.11.2011 bylo pokračováno ve výslechu obviněného žalobce. Dne 11.1.2012 byl na Obvodní státní zastupitelství pro Prahu 7 doručen návrh Policie České republiky na podání obžaloby na mj. obviněného žalobce. Dne 27.3.2012 byl realizován výslech znalkyně Ing. Brejchové a taktéž i dne 20.6.2012. Dalším opatřením Policie ČR ze dne 20. 6. 2012 byla opětovně Ing. Stanislava Brejchová přibrána jako znalkyně k podání znaleckého posudku, a to ohledně doplnění

znaleckého posudku ze dne 5.10.2011 a dodatek byl vypracován 31.7.2012. Dne 24.10.2012 byla na Obvodní soud pro Prahu 7 doručena obžaloba náměstka obvodní státní zástupkyně pro Prahu 7, mimo jiné též na žalobce jako obžalovaného, pro jednání v žalobě specifikované, ve kterém je spatřován trestní čin poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 písm. a), odst. 4 trestního zákona. Usnesením Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 4.1.2013 sp. zn. [REDAKCE] bylo rozhodnuto o tom, že obžalovaný žalobce je účasten amnestie prezidenta republiky ze dne 1.1.2013 a podle článku II. rozhodnutí prezidenta republiky o této amnestii bylo zastaveno trestní stíhání žalobce pro skutek spočívající v jednání popsáném v usnesení. V odůvodnění soud uvedl, že v předmětné trestní věci jsou splněny podmínky pro použití amnestie prezidenta republiky ze dne 1.1.2013 ve smyslu článku II. tohoto rozhodnutí prezidenta republiky, kdy v dalším trestním stíhání vedeném před soudem nelze pokračovat a musí být zastaveno. Podle zmíněného článku amnestie prezident nařídil, aby bylo zastaveno pravomocně neskončené trestní stíhání s výjimkou trestního stíhání proti uprchlému, od jehož zahájení k 1. lednu 2013 uplynulo více než 8 let, pro trestné činy, za něž trestní zákoník stanoví trest odnětí svobody nepřevyšující 10 let.

Zjištěné skutečnosti soud I. stupně posoudil podle ust. § 1 odst. 1, § 2, § 3 písm. a), §13 a § 31a zák. č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti státu za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím a nesprávným úředním postupem. Obvodní soud dovodil, že ve výše popsáném trestním stíhání žalobce došlo k nesprávnému úřednímu postupu orgánů činných v trestním řízení, jenž spočívá v nepřiměřené celkové délce tohoto řízení. Svůj závěr o nepřiměřené celkové délce trestního řízení opřel především o skutečnost, že 14 letou délku řízení způsobil jen a pouze liknavý postup orgánů státu a že sám žalobce se na celkové délce řízení nikterak nepodílel. Soud I. stupně dovodil i vznik nemajetkové újmy žalobce způsobené nepřiměřenou délkou trestního stíhání. Uzavřel však s odkazem na stanovisko Nejvyššího soudu České republiky ze dne 13.4.2011 sp. zn. Cpjn 206/2010 (dále jen „Stanovisko“), že přiměřené zadostiučinění za tuto újmu již žalobci bylo poskytnuto v rámci samotného trestního řízení tím, že došlo právě z důvodu nepřiměřené délky k zastavení řízení, aniž by bylo rozhodnuto o vině. Již tím byl tedy odklizen neúnosný stav řízení, způsobený jeho délkou. Žalobci se tedy dostalo odpovídajícího zadostiučinění, nadto žalovaný v rámci předběžného uplatnění nároku konstatoval porušení práva na spravedlivý proces. Obvodní soud tedy požadavek na další (finanční) kompenzaci zamítl. Pro úplnost se ještě zabýval žalovaným vznesenou námitkou promlčení nároku na finanční kompenzaci a konstatoval, že žalobce svůj požadavek (dle závěrů soudu I. stupně ovšem nedůvodný) u soudu uplatnil před uplynutím promlčecí lhůty. V daném případě neskončí běh 6 měsíční promlčecí lhůty podle ust. § 32 odst. 3 zák. č. 82/1998 Sb. dříve, než za 6 měsíců od skončení žalobcova trestního stíhání (nemajetková újma vznikla nesprávným úředním postupem podle § 13 odst. 1, věty druhé a třetí cit. zák.), tedy dříve než za 6 měsíců ode dne 12.2.2013, kdy nabylo právní moci usnesení o zastavení trestního stíhání. Žalobce pak dne 16.7.2013 uplatnil předběžně nárok na náhradu újmy u Ministerstva spravedlnosti (§ 14 odst. 1 cit. zák.), tím došlo ke stavení promlčecí lhůty na dobu 6 měsíců (§ 15 odst. 2 cit. zák.), žaloba v této věci byla podána dne 29.10.2013, tedy v zachovalé promlčecí lhůtě.

Proti rozsudku podal žalobce včasné odvolání a navrhl změnu napadeného rozhodnutí tak, že mu bude proti žalovanému přiznána požadovaná finanční kompenzace nemajetkové újmy ve výši 230.000,- Kč. Žalobce nesouhlasil se závěrem soudu I. stupně, že se mu již dostatečného zadostiučinění dostalo. Žalobcovo trestní stíhání trvalo téměř 15 let, aniž by taková délka měla objektivní příčinu. Žalobce v průběhu trestního stíhání s orgány činnými v trestním řízení spolupracoval, dostavoval se k výsledkům, nikdy se neomluvil, nežádal posunutí termínu, účastnil se všech hlavních líčení i přes svůj zdravotní stav. Důkazy, které

orgány činné v trestním řízení opatřovaly, byly dostupné – žádný ze svědků nebyl nedosažitelný a od počátku řízení byly k dispozici i účetní doklady, na základě kterých byly posléze zpracovány znalecké posudky. Přesto orgány činné v trestním řízení konaly tak, že mezi jednotlivými vyšetřovacími úkony byl odstup několika let. Žalobci se přitom v důsledku dlouholeté psychické zátěže vážně zhoršil zdravotní stav.

Žalovaný navrhl potvrzení napadeného rozsudku jako správného.

Odvolací soud přezkoumal podle § 212 a § 212a o.s.ř. rozsudek soudu I. stupně, jakož i řízení předcházející jeho vydání, a došel k závěru, že odvolání je důvodné.

Skutkový stav, jak byl soudem I. stupně zjištěn, odpovídá výsledkům provedeního dokazování (nesprávnost skutkových zjištění ostatně odvoláním napadena nebyla) a představuje dostatečný podklad pro rozhodnutí ve věci. Odvolací soud souhlasí s právním závěrem soudu I. stupně, že žalobci vzniklo podle ust. § 31a odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb. proti státu právo na náhradu nemajetkové újmy, vzniklé žalobci nesprávným úředním postupem orgánů činných v trestním řízení, spočívajícím v porušení povinnosti v přiměřené lhůtě ukončit žalobcovu trestní stíhání, skončené až usnesením Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 4.1.2013 (§ 13 odst. 1, věta třetí zák. č. 82/1998 Sb.). Soud I. stupně při úvaze o vzniku odpovědnostního vztahu respektoval zásady vyjádřené ohledně základních otázek souvisejících s takovým typem odpovědnosti státu ve výše zmíněném Stanovisku. Nestanovil-li zákon pro ukončení trestního stíhání žádnou lhůtu, bylo třeba posoudit přiměřenost délky tohoto řízení ve vztahu ke konkrétním okolnostem případu. Je zjevné, že již celková doba žalobcovu trestního stíhání (14 let, 2 měsíce a 6 dní) spolu s typově vysokým významem předmětu řízení pro stíhaného svědčí o nepřiměřenosti délky řízení. K tomu pak přistupuje fakt, že žalobce svým chováním řízení neprodloužil a že doba trvání stíhání jde na vrub jen zvoleného procesního postupu orgánů veřejné moci, zahrnujícího mimo jiné i osmiletý odstup mezi posledním výsledkem svědka a podáním obžaloby v první fázi přípravného řízení. Těžko pak lze zmíněnou dobu trvání stíhání odůvodnit jeho složitostí ve smyslu extrémní časové náročnosti, téměř deset let trvala jen první fáze přípravného řízení (do této fáze se pak řízení dostalo znovu pro vrácení věci k došetření odvolacím soudem). Žalobce se nepřiměřená délka předmětného řízení (spolu se stavem nejistoty, který přinesla) dotkla, a logicky mu tedy délkou tohoto řízení vznikla nemajetková újma (srov. bod V. Stanoviska – nepřiměřená délka řízení znamená pro účastníka morální újmu a žádné důkazy se v tomto směru zásadně nevyžadují). Odvolací soud však nesdílí názor soudu I. stupně, že žalobcovu újmu způsobená dlouhotrvajícím stavem nejistoty o výsledku řízení byla odškodněna v samotném trestním řízení jeho zastavením. Zastavení trestního stíhání (byť k němu došlo pro jeho nepřiměřenou délku) nelze postavit naroveň zmírnění uloženého trestu, k němuž trestní soud přistoupil proto, že odsouzený již byl negativně postižen dlouhotrvajícím trestním stíháním. Při respektu k zásadě presumpce neviny nelze říci, že se žalobci zastavením trestního stíhání dostalo dobrodíní, které by nezískal, pokud by trestní stíhání bylo v přiměřené době od jeho zahájení ukončeno. Žalobce nebyl pravomocně uznán vinným trestným činem, pro který byl stíhán, a nebyl tedy potrestán. Soudu rozhodujícímu v tomto řízení nepřísluší žádná úvaha o pravděpodobném výsledku žalobcovu trestního stíhání za předpokladu dodržení jeho práva na projednání věci v přiměřené době. Soud I. stupně tedy ve své úvaze překročil jím citovaný závěr Nejvyššího soudu ČR ve Stanovisku, že jiná (nepeněžní) forma náhrady může být přiznána zejména v trestním řízení, a to v podobě zmírnění ukládaného trestu, je-li zmírnění navázáno právě na porušení práva na přiměřenou délku řízení.

Vzhledem k tomu, že předmětné řízení pro žalobce bezpochyby mělo velký význam, nepřipadá v úvahu zadostiučinění jen ve formě konstatace porušení práva (učiněné žalovaným v průběhu předběžného projednání nároku), nýbrž pouze zadostiučinění ve formě finanční ve smyslu ustanovení § 31a odst. 2 zák. č. 82/1998 Sb. (srov. bod V. Stanoviska). Žalobcem požadovanou výši finanční kompenzace (částku 230.000,- Kč) odvolací soud pokládá za přiměřenou. Tato suma odpovídá zásadám pro určení výše tohoto zadostiučinění, jež nastínil Nejvyšší soud v bodě VI. Stanoviska. Odvolací soud přihlíží podle ust. § 31a odst. 3, písm. a) zák. č. 82/1998 Sb. především k délce řízení, základní zadostiučinění tedy odpovídá součinu částky 15.000,- Kč - 20.000,- Kč (částka v uvedeném rozpětí za jeden rok je pro poměry České republiky přiměřená) a počtu let dosavadního trvání řízení, když za první dva roky řízení je třeba roční částku zadostiučinění snížit na jednu polovinu. Při stanovení základní částky v daném případě hraje roli extrémní délka řízení, v úvahu tedy připadá volba základní sazby při horní hranici možného rozpětí. Tomuto základnímu zadostiučinění pak plně odpovídá žalobcem požadovaná částka 230.000,- Kč. Snížení základního odškodnění pro chování poškozeného jistě není na místě, stejně tak snížení pro složitost řízení ve smyslu jeho časové náročnosti. Odpovídajícím se spíše jeví mírné zvýšení základního odškodnění (vypočítaného za použití vyšší základní sazby za rok trvání řízení) proto, že jedinou příčinou nepřiměřené délky řízení je postup orgánů státu. Jak vyplývá z učiněných skutkových zjištění soudu I. stupně, ani po téměř desetiletém přípravném řízení nebylo žalobcovu trestní věc možno před soudem řádně projednat a věc byla vrácena státnímu zástupci k došetření, žalobcovu trestní stíhání se tedy ještě čtrnáct let po jeho zahájení nacházelo ve stadiu přípravného řízení (po čtrnácti letech od sdělení obvinění byla podána v pořadí druhá obžaloba). Dle názoru odvolacího soudu tedy výše žalobcem požadované finanční kompenzace jistě odpovídá újmě, již žalobce utrpěl. K námitce žalovaného, že žalobcův nárok je promlčen, postačí odkázat na výše zmíněné správné posouzení této otázky soudem I. stupně. Odvolací soud proto rozsudek soudu I. stupně podle ust. § 220 odst. 1, písm. a) o.s.ř. změnil tak, že návrhu žalobce zcela vyhověl.

Vzhledem k tomu, že odvolací soud svým rozhodnutím měnil výrok o věci samé, rozhodoval nejen o náhradě nákladů odvolacího řízení, ale znovu i o nákladech řízení před soudem I. stupně (§ 224 odst. 2 o.s.ř.). V obou případech odvolací soud vyšel z ust. § 142 odst. 1 o.s.ř. (ve spojení s § 224 odst. 1 o.s.ř.) a přiznal úspěšnému žalobci proti neúspěšnému žalovanému právo na náhradu nákladů řízení. Přiznaná částka 24.704,52 Kč zahrnuje : 1) odměnu za zastoupení advokátem dle vyhl.č. 177/1996 Sb., a to odměnu za 5 úkonů právní služby po 3.100,- Kč (převzetí a příprava zastoupení, sepis žaloby, účast u jednání soudu dne 14.5.2014, sepis odvolání a účast u jednání odvolacího soudu dne 26.2.2015); sazba odměny byla vypočtena dle § 7 cit. vyhl. z tarifní hodnoty 50.000,- Kč za použití § 9 odst. 4, písm. a) cit. vyhl.; 2) 5 x paušální náhradu hotových výdajů advokáta po 300,- Kč (§ 13 odst. 3 cit. vyhl.); 3) náhradu za ztrátu času advokáta při cestě k dvěma jednáním soudu z České Lípy do Prahy a zpět dle § 14 odst. 1, písm. a) cit. vyhl., tj. 2 x 6 půlhodin po 100,- Kč; 4) náhradu cestovních výdajů za cestu advokátky osobním automobilem k jednání soudu dne 14.5.2014 z České Lípy do Prahy a zpět vypočtenou dle ustanovení § 157 a §158 zák. č. 262/2006 Sb. ve výši 1.107,16 Kč (osobní automobil Peugeot 5008, spotřeba dle TP: 9,9,5,8,7,3 l/ 100km, palivo BA 95B, cena 35,7 Kč na 1litr, sazba zákl. náhrady 3,7 Kč/1km, počet km 172); 5) náhradu cestovních výdajů za cestu advokátky osobním automobilem k jednání odvolacího soudu dne 26.2.2015 z České Lípy do Prahy a zpět vypočtenou dle ustanovení § 157 a §158 zák. č. 262/2006 Sb. ve výši 1.109,8 Kč (osobní automobil Peugeot 5008, spotřeba dle TP: 9,9,5,8,7,3 l/ 100km, palivo BA 95B, cena 35,9 Kč na 1litr, sazba zákl. náhrady 3,7 Kč/1km, počet km 172); 6) zvýšení souhrnu odměny a

náhrad advokáta o 21% DPH v částce 4.287,57 Kč (§ 137 odst. 3 o.s.ř.).

P o u ě n í : Pro tomuto rozsudku lze podat dovolání za podmínek uvedených v ust. § 237 o.s.ř. Takové dovolání lze podat do 2 měsíců ode dne doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR u soudu, který ve věci rozhodoval v I. stupni.

V Praze dne 26. února 2015

JUDr. Tomáš **V e j n a r** v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Billianová Vlastimila